

ХРОНІКА

раїнською мовою, повинні дійсно її вивчити.

Цю докладну записку прохаємо вас, п. міністре, не одмовити довести до відома ради міністрів.

Київ. 17 жовтня 1918

Підписали: начальник 1-го відділу В. Дьяконенко, н-к архівного від. Ф. Слюсаренко, н-к бухгалтерсько-господарського від. П. Рибко, н-к юридичного від. Маслов, н-к консульського від. Микола Шаповал, директор департаменту чужоземних зносин А. Яковлів, начальник канцелярії міністра Ів. Мірний, віце-директор департаменту чужоземних зносин М. Левитський, н-к дипломатичного від. П. Скрипчинський, віце-директор загального департаменту В. Орещук, начальник відділу преси Н. Суровцова.

Справи будівництва у Києві пам'ятника Т. Шевченка.

Нарешті ця справа щасливо порушена з того прикрого занедбаня, в якому вона перебувала в останні роки. Як відомо, рада міністрів не так давно ухвалила прискорити будівництво пам'ятника за допомогою державних коштів, оскільки буде те потрібно і доручила цю справу головноуправляючому містечкам та національної культури Д. Я. Дорошенкові, який негайно склав тимчасову комісію і запросив взяти в ній участь голову ради міністрів Ф. А. Лизогуба і міського голову І. М. Дякова. Комісія перш усього ухвалила, що далі працювати по будові пам'ятника повинен вести попередній комітет, який і до останнього часу піклувався цією справою і зібрав уже на пам'ятник більш як 150 тисяч грошей, тільки його треба поповнити представниками від уряду, від земств і від різних українських інституцій. Він і далі повинен працювати в певних контактах з київською міською думою, а на випадок якоїсь незгоди з нею в справі будівництва спірні питання мусять бути перенесені на остаточне вирішення до ради міністрів. На другим засіданню комісії (28 жовтня) було обговорене і цілком вирішене дуже важке питання — про місце для пам'ятника Шевченка. Перш усього присутні рішучо відкинули навіть гадку про місце, яке попередня дума немов на глум відвела для пам'ятника на Караваєвській площі. Не знайшли горлявих обронців і такі місця, як сквер проти Золотих Воріт, площа на Подолі проти Братського монастиря, Бесарабська площа, місце де пересічуться вулиці Бульварна й Володимирська, і місце на Подолі коло Дніпра проти поштової станції. Де-хто обстоював так звану "Петровську алею", а переважна більшість стояла за те саме місце, яке комітет ще на початку свого існування обрав для пам'ятника Шевченка: площу проти Михайлівського монастиря. Як відомо, чорносотенці віділяли це місце для пам'ятника св. Ольги, який вони нащипували і спорудили там трохи не з млини випрохавши у царя 10 тисяч, бо інших коштів на це у їх не було. Звичайно, ставити пам'ятник Тарасові поряд з св. Ольгою не приходиться; але ця перешкода, на яку власне й рахували чорносотенці, поспішаючи з постановою останнього пам'ятника, легко усуваючи: виносилось документально, що тодішня київська міська дума одвела буйшому "воєно історичному обществу" місце на Михайлівській площі тільки тимчасово, "для временної постановки моделі пам'ятника св. Ольги", застерігши собі право перенесення цієї моделі, коли те місце буде потрібне для чогось іншого. Тепер така потреба якраз і настала, значить, і перешкода усувається. Під час голосування всі присутні в комісії майже одногослоно ухвалили обрати для пам'ятника Тарасові місце на Михайлівській площі, а модель пам'ятника св. Ольги перенести на інше пристойне місце. Разом з цим висловлено було побажання, щоб сусідню кам'яницю Реальної Школи було згодом перероблено для музею імені Шевченка.

Можна сподіватись, що теперішня міська дума не піде в супереч з давнім бажанням українців, збудувати пам'ятник на цій площі.

О. Л.

Привітання Національному Союзу.
Полковник 2-го Запорозького полку Д. Волбочан надіслав на ім'я В. К. Винниченка телеграму такого змісту: "Високоповажаний Володимире Киріловичу! Другому пішому Запорозькому полку увага Національного Союзу дуже дорога; ця увага людей, з котрими у нас одні мрії, одна надія, одне серце."

2-ий Запорозький полк і батарея його і надалі до останнього козака буде стояти на сторожі України.

Передайте від старшин і козаків полку і батареї щире привітання Союзу.

З поважанням до Вас, полк.

Болбочан.

Телеграма п. гетьманові. На ім'я п. гетьмана всієї України одержана телеграма з Козельця такого змісту:

"Хлібороба козельського повіту на зібранні, що відбулось у Козельці 27 жовт. в справі відродження козацтва на Україні, почули від кошового отамана Нагорського про вас, ясновельможний гетьмане, старання, щоби всі вірні сини України гуртувались в одну козацьку сем'ю, для захисту порядку, прав і закону на всій молодій українській державі, — щиро вітають вашу ясновельможність за напрям вашої політики і просять видати закон, щоб козацтво як найскорше було озброєне і стало під дідівські бунчухи."

Голова зборів С. Пезеровський.

На ім'я п. гетьмана одержана телеграма також з Остра такого змісту:

Остерський відділ всеукраїнської спілки хліборобів з великою радістю вислухав від кошового отамана Нагорського універсала ясновельможного пана гетьмана всієї України о відродженні старовинного основного війська української держави — козацтва і одногослоно ухвалив заснувати остерський полк і всіма силами допомогати і збільшувати його ряди чесними й вірними силами української держави. Надіслали його світлості ясновельможному гетьманові по телеграфу велику подяку за відродження козацтва і бажати мого літа вести самостійну і ні від кого незалежну Україну по дорозі мирової праці і на страх завоєвувати та ворогам."

Голова зборів Дворецкий.

На прямику у п. гетьмана. Вчора п. гетьманові були представлені кошовим отаманом Київщини, полковником Гайбовським полковий отаман і їх помічники; помічник отамана кошовий старшина Овчаренко, отаман кошовий полку — військовий старшина Кошовий, отаман черкаського полку — військовий старшина Вербицький, т. в. о. отамана липовецького полку — військовий старшина Григоренко, отаман уманського полку — військовий старшина Тимченко, помічник отамана уманського полку — сотник Урбанський, полковий писар черкаського полку — сотник Іваненко і помічник отамана черкаського полку — хорунжий Сорокопуд.

Телеграма роменській "Просвіті".

Міністр освіти Стебницький писав до голови роменського т-ва "Просвіта" таку телеграму: "З приводу урочистого дня відкриття в Ромнах першого на Україні пам'ятника Т. Шевченка, його світлості ясновельможний пан гетьман доручив мені вислати товариству, заходами якого відкривається пам'ятник, його привітання і подяку за ініціативу до вшанування пам'яті борця за волю і славу України, народного генія Тараса Григоровича Шевченка. З свого боку висловлюю товариству в день волевого свята для м. Ромен найщиріші мої побажання."

Заходи делегації Української Чорноморської Ради.

Позавчора делегація Української Чорноморської Ради в складі д-д. Чалого, Климченка й Рибана відвідала товарища міністра закордонних справ Палтова і передала йому листа з такими домагаючими:

- 1) вжити заходів до негайного звільнення президіума Чорноморської Ради з під арешту;
 - 2) офіційно признати Радю органом тимчасового представництва всього організованого українського населення на Чорноморщині;
 - 3) офіційно признати президіум Ради тимчасовим органом представництва українського уряду, яким фактично він був по день арешту.
- Негайність останнього диктується катастрофічним становищем українських громадян-біженців, яких лише через одні Новоросійські переходи вже десятками тисяч. Вони в тих умовах потребують піклування, поради і допомоги державних органів.
- Щиро учасливі делегати Чорноморської Ради Чалий, Кляченко і Рибак відвідали кубанську делегацію на чолі з полковником Св. ушенком. Розмовляли з ним у справі арешту президіума Чорноморської Ради. Кубан-

ська делегація висловила своє спочуття заарештованим надією, що кубанський уряд вживе всіх заходів до їх звільнення.

С. Чалий з приводу арешту Чорноморської Ради. З приводу арешту президіума Чорноморської Ради, голова ради Чалий в розмові з представниками преси заявив:

"Насильство над українськими громадянами на Чорноморщині стало звичайним з'явищем з того часу, як там заступали більшовики. Не покриваю їх становище і після приходу на Чорноморщину російської добровольчої армії. По гіркій іронії долі дві ворожих між собою сили — більшовики й добровольці подали одні одних руку в боротьбі з українцями. Я не можу скрити свого обурення і здивування, коли бачу, що тут на Україні російське офіцеровство не лише веде пропаганду проти української держави, але й убиває громадян за українську мову, як це було в Полтаві (24 жовтня старшина Ермолаєв забив на смерть громадянина Ждаку). Здивувало нас також, що на території України вільно при допомозі органів української влади формується армія, які мають на меті поставити царя на чолі єдиної невідомої Росії (дав. в. ходяч. Канцелярія Верхньодніпровська повітового старости під № 4271). Після цього, що робиться на рідній землі, де існує українська влада, арешт Чорноморської Ради не дивує. Навпаки треба дивуватись, як вона досі приступає. Телеграма делегації ради у Києві, послана українським установним збором до Львова, то є лише праявкою, аби здійснити давній намір командного складу російської добровольчої армії — розквітатись цілком з найменшими проявами українського життя на Чорноморщині. Можливо, що арешт Чорноморської Ради стане гаслом для рішучого наступу на державність українського народу по всьому фронту починаючи з чорносотенних елементів і кінчаючи германськими єврейськими республіканцями."

Для українських справ Чорноморщини найбільша небезпека полягає не в репресіях над Чорноморською Радою, — вони, навпаки, збільшать актив її роботи і викличуть, з одного боку, заінтересовані і увагу всього культурного громадянства до того, що на Чорноморщині зроблено, а з іншого, — репресії будуть новим стимулом до ще більш упорної боротьби за повне національне визволення на Чорноморщині від гнобителей, як справа, так і зліва."

Найбільша небезпека для українських справ на Чорноморщині полягає в тому, що всі прекрасні слова про самовизначення народів, прогłosені президентом Вільсоном і прийняті всіма воюючими державами, у відношенню до українського народу на Чорноморщині, а може й на всій українській землі, можуть зостатись тільки на папері.

Як бачимо, армія ген. Денікіна з орієнтацією на злиття найменше рахується з реальним змістом програми президента Вільсона.

Немає жертва від старшини добровольчої армії у Полтаві і наспіванню над Чорноморською Радою і українським друкованим словом у Новоросійську — це є ще одно гасло до того, що всім силам українського народу треба готуватись до рішучого може останнього генерального бою, яким остаточно вирішити долю української державності і долю українських справ на Чорноморщині."

Справа перемир'я. На протязі вчорашнього дня міністерство закордонних справ одержало телеграми з Берліна й Відня, які свідчать, що справа миру здійснюється. В недалекому майбутньому сподіваються встановлення перемир'я.

В м-ві закордонних справ 3 м-ва закордонних справ переказують, що незабаром мають розпочатись переговори надзвичайних місій, посланих до нейтральних держав. Переговори йтимуть у Болгарії, Швеції та Швейцарії. Пови що одержані відомості про тільки місія, котра поїхала до Швеції, прибула на місце призначення, інші ж місії поки що ще в дорозі.

В міністерських колах великі надії покладають на місії Коростовця та Могиланського. Від'їзд цих місій гальмується чисто технічними причинами.

Недуга Д. Дорошенка. В м-ві закордонних справ одержано відомості, що міністр закордонних справ Д. Дорошенко захворів у Берліні. Через це тимчасово відкладаються наради пов'язані з української держави з участю Д. Дорошенка.

Україна, Кубань і Ді. Вчора в. с. міністра закордонних справ Палтова відвідав посол на Дону генерал

Середина та генеральний консул Кубані барон Баржинський. В міністерських колах цьому візиту надають велике значіння.

Можливо, що найближчими днями в м-ві закордонних справ приступять до розроблення проекту союзу України, Кубані й Дона.

Духовний концерт. 2-го листопада в залі купецького зібрання відбувся духовний концерт артиста московського великого державного театру М. С. Куржійського. Треба зауважити, що М. С. Куржійський мало відомий киянам і в нашому місті виступає вперше.

В програмі концерту речі найкращих композиторів: Кастаньєлло, Іванова, Козьмова та інші, а також речі самого М. С. Куржійського, які він уперше тут в Києві виконає з рукопису. Хором керує П. Г. Гончаров.

Призначення інж. Соковича. Бувшого міністра доріг в кабінеті Голубовича інженера Соковича призначено генеральним консулом України в Швейцарії. Вчора д. Сокович був в. о. міністра закордонних справ Палтова і довго розмовляв з ним у справі свого призначення.

До призначення ген. Гренера. В м-ві закордонних справ одержано відомості з Берліну, що призначення ген. Гренера на іншу посаду не зв'язується ні з якими змінами в курсі взаємно-відносин України з Германією.

Прйїзд проф. Колесса. Вчора до Києва прибув з Львова і завітав до м-ва закордонних справ представник Галицької України професор львівського університету Ф. Колесса.

"Народна Воля". Газета "Народна Воля", що виходила двічі на тиждень, перетвориться в щоденну часопис.

"Народна торгівля" у Києві. Кооператив, що був зовсім підупав через продовольчу розруку останніх двох років, з реорганізацією товариства на останніх загальних зборах (21 червня ц. р.), почав вже одужувати: набравшись нової сили, що видно з останнього балансу, по якому товарний оборот збільшився більш як удвоє протягом 3-х місяців. Зараз товариство одержав спеціальні відділення: посудний, для якого вже одержано великий вибір австрійської емалі і відділ взуття, крім для якого поставитиме з власних мастерень Перше Українське Товариство торгівлі шкіряними товарами. Окрім того реалізує вже заходи до задоволення духовних потреб споживача: в крамницях масово на продажі кооперативна література, а при конторі одкрито кооперативну бібліотеку читальню.

Інваліди на Україні. Всеукраїнський союз інвалідів прислав до м-ва народного здоров'я відомості про кількість інвалідів на Україні. По відомостям, зібраним майже з половини території України, зареєстровано більш як 77,000 інвалідів. Відомості про повіті, котрі ще не досліджені, надійдуть в найближчій часі.

Постанова зазначення. 2 жовтня 1918 року загальне зібрання українців-зазначеників московського вузла, розглянувши питання: 1) на якій мові повинно провадитись діловодство в усіх державних і приватних установах України і 2) про вивіз на Україну членів Спілки українців зазначеників, одногослоно ухвалило ось яку постанову:

1) Державною і пануючою мовою на Україні повинна бути мова українська, з обов'язковим провадженням діловодства в установах: державних, громадських, комерційних та інших тільки на цій нашій українській мові; до цього додаємо, що вороже до цього питання ставляться тільки ті добродії, котрі на територію України прибули з московцями в останні часи і, користуючись її хлібом-сіллю і спокоєм, на великий жаль, не можуть зрозуміти, що треба подбати хоч у цьому про користь та лояльність до українського громадянства. На вказівку ж з боку цих чужинців, що, ніби, на нашій мові не можна провадити всіх справ, що вони не звикли на ній міркувати і що, будіи то, в ній немає всіх потрібних виразів, для провадження діловодства, відповідаємо, що все це для нас цілком зрозуміле, бо ці добродії зовсім не українці, а москалі, або ж наші перервертні-інтелігентні. Всього треба вчитись, рідного ж ніколи не куратись і не залишати на пошалу, тоді все буде і зрозуміле, і з усіх боків оброблене та обмірковане.

2) Становище з вивозом Спілкичів на батьківщину, хоч негачність цього питання підкреслена і мін-вом шляхів і мін. закордонних зносин, не поліпшиться, а навпаки, за останні часи робиться значно гіршим через те, що згідно з вказівкою сана консула, нас повинні прилучити до сьомої ваги, котра, як бачимо, по заявах транспортного відділу, припиняється невідомо на який час, через віщо знов шановне прохаємо пана консула виз-

нати можливим прилучити спілчан по частині до ваги п'ятої й шостої. На це, останнє прохаємо звернути найбільшу увагу, бо про між нас чимало є таких, котрі надіючись на допомогу консульства в вивозі, звільнялись з посад і сидять, мало не зовсім, без харчів і грошей.

До справ батьківських к-тів укр. шкіль. 20 жовтня с. р. відбулась спільна нарада членів батьківських комітетів і педагогічних рад українських шкіл м. Києва, скликана по ініціативі к-ту 2-ї укр. гімназії.

На обговорювання зборів були поставлені такі питання:

- 1. Відновлення союзу батьківських комітетів укр. шкіль м. Києва.
- 2. Засновання кооперативу "Українська школярська крамниця".
- 3. Сплікання всеукраїнського з'їзду представників батьківських комітетів і педагогічних рад українських шкіл.

По першому питанню збори ухвалили: а) визнати необхідним існуючого союзу батьківських комітетів і педагогічних рад українських середніх, вищих початкових і нижчих початкових шкіл м. Києва, б) в раду союзу повинно входить: від батьківських к-тів середніх і вищих початкових шкіл по 3 представники, від нижчих по 1-му, а також по 1-му від педагогічних рад тих шкіл, в) союз має назву: "Спілка батьківських комітетів і педагог. рад українських шкіл м. Києва, г) для вироблення зразкового статуту батьківських комітетів обрано д-д.: Денисенка, Цицуба і Куденка і д) тим же особам доручено скласти існуючу раду спілки і відновити її діяльність в складі ухваленому зборами (див. п. б).

По другому питанню виявилось, що к-т 2-ї гімназії вже подав на затвердження статут про заснування кооперативу "Українська школярська крамниця", яка матиме завданням постачати українським школярам шкільні приладдя, підручники і інші речі. Збори ухвалили: визнаючи заснування такої крамниці справою і звичайно корисною вжити заходів про те, аби або нега більше батьків вступило в членів кооперативу.

При обговоренні третього питання про сплікання з'їзду чинило дискусію виникло з приводу такої точки: чи скласти представників тільки батьківських к-тів, а чи також і від педагогічних рад. Прихильники спільного з'їзду вказували на те, що в новій українській школі виникає надзвичайно багато питань, які необхід-

но вирішати спільно батькам і вчителям. Комітети російських шкіл об'єднуються без педагогічного персоналу, але це добрих наслідків не дає: українці не повинні йти старими шляхами, а утворити нові, ближчі до життя. Прихильники другої теїї зазначали, що вчительство має свої фахові об'єднання, а крім того теж складає з'їзд, а через це з технічного боку буде трудно скласти з'їзд спільний.

Перша теїя перемогла і збори ухвалили: а) визнати необхідним скликання всеукраїнського з'їзду представників батьківських комітетів і педагогічних рад українських шкіл; б) з'їзд скликати в кінці грудня ц. р. по ст. ст.; в) обрати бюро, якому доручити організацію з'їзду, надавши йому (бюро) право кооптувати необхідних для справи організації людей.

В бюро по скликанню з'їзду обрано таких осіб: М. Мороза, Ів. Приймача-Приймаченка, Шерстюка, Липавця і Ів. Тарасенка.

Торговельно-промислові з'їзди. На 29 жовтня призначено з'їзд мануфактуристів, на якому має бути вирішене справа організації закупок за кордоном і розподілу по Україні закуплених мануфактурних товарів.

15 листопада має бути з'їзд представників хіміко-фармацевтичної промисловості, а 18-го — хіміко-технічної. З справ, намічених до обговорення мають бути реєстрація закордонних товарів. Зараз в цій справі працюють комісії.

Грамота патріярха.

На ім'я преосвященного Пимена єпископа подільського й брацлавського, голови всеукраїнського церковного собору, надійшла грамота високопреосвященного Тихона, патріярха всеросійського. Грамота ця є відповіддю на посланий патріярху для затвердження законопроект про вище церковне управління на Україні. В ній між іншим патріярх пише: "Хоча законопроект відлягає нашому особистому затвердженню, ми, однак, предстали його на перегляд і ухвалу всеросійському церковному собору, якому тільки одному й належить вища законодавча влада православної всеросійської церкви. Останній визнає за можливе здійснити з патріярхом благословення зазначений законопроект, але в згоді з такою постановою: 1)

ТЕЛЕГРАМИ.

(Од Українського Державного Телеграфного Агентства.)

Опублікування умов перемир'я.

ВІДЕНЬ, 27. „Times“ повідомляє, що 30 ц. м. буде опубліковано умови перемир'я, які склали версальська військова рада союзників.

Новий кабінет в Австрії.

ВІДЕНЬ, 27. В склад нового австрійського кабінету ввійшли: міністр-президент—Ламаш, міністр внутрішніх справ—Гаєр, юстиції—Віторелі, фінансів—Редліх, торгів—Візер, народної освіти—Рамос, державної оборони—Дене фон Лонштейн, земельних справ—Сільва-Тарука, державної опіки—Зепель, шляхів—Вангалло, народного здоров'я—Горбачевський, міністр Галичини—Галецький.

Барон Штейнгель у ціс.

ВІДЕНЬ, 26. Українського посла барона Штейнгеля прийняв цісар на аудієнції.

В Хорватії.

АГРАМ, 26. На 29 жовтня скликається хорватський собор. Предметом наради мало бути відмовлення від договору з Угорщиною од 1868 р. Шлях того хорватські депутати мають явитись до угорськго парламенту і прочитати заяву, в котрій вимагатиметься од парламенту висловитись за розрив з Угорщиною. По вимозі національної ради на всіх хорватських залізничних станціях має бути піднято хорватські національні прапори та знищено всі угорські й німецькі написи.

Саксонський кабінет.

ДРЕЗДЕН, 26. „Sächsische Staats-Zeitung“ повідомляє: Король прийняв одставку державного міністра графа Відбума фон Ештердіна і зробив такі призначення: міністром юстиції державного міністра Гейнце, міністром-президентом і міністром закордонних справ Шредера, міністром фінансів—Котаміна, внутрішніх справ—посла фон Ностіц-Вальвіда, міністром освіти й ісповідань.

До міжнародної соціалістичної конференції.

СТОКГОЛЬМ, 26. Брантінг звернувся до Трельєтри з пропозицією негайно розпочати підготовчу роботу по скликанню міжнародного конгресу в Стокгольмі, що має відбутись у середині листопада. Що торкається Німеччини, то Брантінг заявив, що остання нота з відповіддю Вільсона полекнує шлях до стокгольмської конференції.

Лейд-Джордж і Бальфур.

РОТЕРДАМ, 28. Лейд-Джордж і Бальфур виїхали в супроводі морських та армійських офіцерів до Франції.

Рейтер повідомляє, що нібито держави згоди опублікують умови перемир'я тільки після відповіді Німеччини на останню ноту Вільсона.

Реформи в герсонському герцогстві.

ДАРМШТАДТ, 26. У великому герцогстві герсонському має бути зроблено реформи по повідомленню „Berliner Tageblatt“ в області виборчого права на принципі, котрий прийняла вже Прусія. Одставку міністра праці Евальда і внутрішніх справ Гомберга великий герцог прийняв.

Телеграма польського міністра закордонних справ.

ВАРШАВА, 27. „Kurjer Warszawski“ повідомляє:

Міністр закордонних справ Глобінський адресував міністрам закордонних справ Німеччини, Австрії й України телеграми, в котрих він повідомляє, що почав виконувати обов'язки.

На ім'я українського міністра закордонних справ Доршенка послано таку телеграму:

„Почтвни виконувати обов'язки міністра закордонних справ, бажаю заповнити вашу ексцеленцію в моїх ширших намірах підтримати првительські стосунки між нашими сусідніми державами“.

Управління східною Галичиною.

ВІДЕНЬ, 25. Українське Слово“ повідомляє, що виконавчий комітет Української Національної Ради постановив взяти на себе управління східною Галичиною.

Делегати у с. д. партії в Австрії.

ЛВІВ, 27. „Українське Слово“ повідомляє:

Українські соціал-демократи вшляють своїх делегатів до Швейцарії й України; до Швейцарії посилають депутата парламенту Вітика, Круна й Чернецького, на Україну ж Устияновича, Явницького й Ганкевича.

В новому університеті.

КАМ'ЯНЕЦЬ, 29. Університет одержав од рідних громадських установ України 133,500 карбованців для

утворення стипендій для бідних студентів. Університет одержує майже по два відомлення, що багато установ дарують великі суми на потреби мого університету і на допомогу бідним студентам.

Нова українська гімназія.

КРЕМЕНЕЦЬ, 28. Відбулось урочисте відкриття української державної гімназії.

Політехникум.

КАТЕРИНОДАР, 29. Бірж. комітет асигнував на будівлю політехникума мільйон карб.

На університет.

ВІННИЦЯ, 28. Спілка споживчих товариств асигнувала на потреби Кам'янецького університету 25 тисяч.

На пресніні установи.

ХЕРСОН, 28. Херсонський Кооперативний З'їзд асигнував 110 тисяч карбованців на відкриття Херсонського народного університету та 20.000 карбованців на народні бібліотеки в повіті.

Немає нафти.

ПРОСКУРОВ, 29. Електрична станція припинила роботу; нафти давно немає в місті зовсім темно.

Кризис на вугіллі.

ХАРЬКІВ, 28. На харківському заводі Мольгоде великий кризис на вугіллі, котрий може затримати виробку для весня великої кількості сільсько-господарських машин.

З'їзд доносських і кубанських залізничників.

РОСТОВ над ДОНОМ, 29. Цими днями відкривається з'їзд представників доносських і кубанських залізниць з участю членів обох правительств, щоб завести на залізничних однокілевих пасажирській та товарній трафік.

Рост.-Нахичеванська вартя.

РОСТОВ над ДОНОМ, 29. Ростово-нахичеванська міська міліція переїжджується в міську вартю.

Астраханські козаци.

РОСТОВ над ДОНОМ, 29. Астраханські козаци розбили большевиків коло села Ремонтного, астраханської губернії. До козаків продерлось більш півтори тисячі астраханських селян, козаків, які з двома гарматами прилучились до відділу.

За переховування харчів.

ТАГАНРОГ, 29. Окружний отаман оголосив: за переховування харчів та фуражу війська винуваті видаються під суд, як вороги війська.

Біженці.

НОВОЧЕРКАСЬК, 29. Цими днями почнеється одправка біженців на рідні місця. Уповноважений України Коваленко обіцяв допомогти всім хто має іхати по українських залізницях. Німецьке командування теж обіцяло допомогти.

Виробка тютюну.

КАТЕРИНОДАР, 29. По відомостях кубанського правительтва, виробка тютюну в цьому році досягла од сорок тисяч пудів. У сімнадцятому році—до мільйона двісті тисяч.

Ілюдо.

ЮЗОВКА, 28. В таганрозькій окрузі затримали відомого махаха Ілюдора Труфанова, якого передали українській владі. Ілюдора одправили в Бахмут.

Полонені в Туреччині.

ОДЕСА, 28. Разом з посольством на пароллаві „Александр Михайлович“ вилітає комісія по прийому українських полоненних в Туреччині. Від їзд призначено на середу.

Проїзди на Московщину.

ХАРЬКІВ, 28. З Курська повідомляють: з розпорядження курського воєнно-польового штабу закрито цілком всі пункти прикордонної смуги з України. Тисячі пасажирів, котрих несподівано захопило це розпорядження, скучились на станціях Белініхно, Сажно, Вілгород, Коренів, звідкля примушені вертатись в Харків. Проїзд на Московщину дозволяється лиш з особливого дозволу совітського консула в Харькові. Де він перебуває—ніхто не знає.

Зїшов з рельс поїзд.

ХАРЬКІВ, 28. Коло Ворожби зїшов з рельс етаний поїзд. Розбилося 15 вагонів. ніхто не потерпів.

Свято пролетаріата.

ХАРЬКІВ, 27. День 25 жовтня оголошено днем всевітнього свята пролетаріата. Совнарком пошле радіограму всім робітникам світа.

Незаконний призов українських підданців.

КАТЕРИНОДАР, 27. Катеринодарський військовий начальник, що свого часу звільняв від призову по набору рекрутів, які мали посвідчення про українське походження, видав Черво-

морську Українською Радою в Новоросійську,—оповістив, що згадані посвідчення зараз не можуть звільняти від призову, і що увільнені ним рекрути повинні ставитись до набору.

111 мільйонів контрибуції.

ВІЛГОРОД, 27. З відомостей Совнаркома за час існування совітської влади взято контрибуції і штрафів з білогвардійців та дуків в сумі 111 мільйонів.

Совітське військо.

ВІЛГОРОД, 27. Брянський анархіст повідомляє, що на бік Краснова перейшов сьомий совітський полк. Це другий випадок зради совітського війська.

Військо Устан. Зборія.

ВІЛГОРОД, 27. Уфимська „Земля і Воля“ повідомляє: військо установчих зборів налічує 620 тисяч одинадцять дивізій кінноти не лічучи чехо-словаків, та війська антанті. Мобілізація в листопаді дасть певність збільшити військо до мільйона воїнів. Серед козацього війська повна солідарність з активними не козацькими частинами.

Бунт у тюрмі.

ОХТИРКА, 27. У тутешній в'язниці забунтувались арештанти і вбили одного надзирателя. Під час метушні й стрілянини один засуджений на каторгу втег утік, а другий, ховаючись од кулі, попав у помийницьку й утопився.

Короткострочна позика містіві.

ОДЕСА, 26. Міська управа, констатувши катастрофічне становище фінансів через витрату відлучених правительством коштів, постановила клопотатись про відпуск містіві короткострочної позики в мість мільйонів.

Організація самооборони.

УМАНЬ, 28. На нараді, скликаній з ініціативи повітового старости і присвяченій справі оборони, постановлено організувати відділ з 75 офіцерів, 150 солдатів і 300 добровольців. Г опі на утримання постановлено зібрати через добровільне самоодшодаткування. Обрано комісію для вироблення принципів й плану оодаткування.

Дописи.

С. ПІЩАНА (золотоношського повіту на Полтавщині). Як і скрізь у нас в селі спокійно. Першим чином . . . для заспокоєння треба було усунути з посади голову волостної земської управи та деяких писарів, бо це мовляв із „спілки“, хоч голова цієї був людина чесна і порядна, бо ніхто за два роки його громадської служби не висловив йому ніяких дорікань. На його місце поставлено, як звичайно, члена партії хліборобів—потомственного дворянина А. П. Ясежельовського. Ше за преславного царського ладу він був при земському начальнику письмоводителем. На цій посаді він „смащну бив грінку“, пишучи на спинах ядьяків „проханья“ та „жалоби“. До цього він був популярний між жалібниками тим, що мав „свояь законів російської імперії“. Тепер він у нас старшиною; старшина з „законами“. Чого ще більше й треба? І от новий старшина почав де-що „перестраивать по законам“: першим чином завів державну мову вмісто української (бо у нашій управі діловодство провадилося досі на українській мові) московську, як на те „указывают“ закони російської імперії“. Коли його запитали, на що він так робить (запитував його наш такий студент), то він сказав: „хотя вы и говорите, что въ украинской державѣ государственнымъ языкомъ долженъ быть украинскій, но я долженъ вамъ съ своей стороны замѣтить, что цѣль наша . . .“

не ограничивается только созданиємъ украинской державности; наша цѣль шире: цѣль наша спасеніе шестой части суши которая теперь распалась и погибаетъ. Въѣдъ поймите, погибаетъ величайшая въ свѣтѣ держава, держава передъ могуществомъ которой дрожалъ весь свѣтъ. И вотъ цѣль наша возродитъ эту державу, украинская же держава это только одно изъ средствъ для достиженія нашей цѣли“. До цього я маю ще додати один факт: прошлу весну наша селянська інтелігенція влаштувала свято 1 травня. Як раз прийшлося проходити повз його хату з потрогом Т. Шевченка; він же стоючи коло своєї хатки так зауважив своєму сусідові: „а ті почепили того „дурня“ на жертку та й играють“.

врешті виникає такий висновок „малъ золотникъ да дорогъ“—поганський дворянин, а зробить дума багато. І от з легкого почину на Україні наші преславні „обеднителі“ кладуть фундамент для будування „единой недлимої“—того ярма рабства національного та класового, де з „своядомъ законівъ“ можна жить „припідомъ“.

Трьохм Лушня.

Література, наука.

Бюлетень українського народнього кооперативного банку—вийшло ч. 6. Зміст: Дев'ята сесія ради банку. Список акціонерів банку. Список акціонерів і одкритих їм кредитів. З життя банку. Протокол товарної наради. Постановлення с.г. машин в 1918—1919 роках. Діяльність тов. од. банку за липень 1918 р. Циркуляр товариного одділу. Умови продажу с.г. машин та знаряддя. Короткий прейс-курнт тов. од. на с.г. машини та знаряддя українськ. заводів 1918—1919 рр.

Нові видання.

Проф. П. А. Тутно ський.—Український янтарь. Видавництво „Правда“. Київ, 1918 р. Сторінок 16, 80. Ціна 45 коп.

Б. Дзінкевич.—Щодокуція хліба на Україні. Ч. 1. Видавництво „Правда“. Київ, 1918 р. Сторінок 32, 80. Ціна 1 карб.

„Село“ вийшло ч. 38—39. Зміст: М. Годованець—вірш.—К. Поліщук: Листи з Києва.—А. Животко: „Просвіта“ і діти.—І. В.—Андрій.—В. Оський: Як живуть і господарюють чехи. Оголошення Губ. Нар. Управи.—В. Кожман: Сказ.—О. Л. Відкриття відділу Українбанку в Вінниці.—В. Зборювач: До „Просвіти“. Оголошення центр. книжн. складу.—Агрон. Ю. П. дукій Мука: Про грядкову культуру хлібів. Становище семінарств. З життя „Просвіти“ на Поділлі. В. М. Сімець—вірш. Горбатюк: Лист до редакції. З життя України й Поділля. До робочого люду. Жертви на впровадження могили Т. Г. Шевченка. Почтова скринька. Оголошення.

„Народня справа“—вийшло ч. 40—41. Зміст: Не слід забувати. О. Жигаренко: Була годя чаріана.—С. Сисовенко: Як встала Україна до нового життя.—Гр. Гетьманець: Боронімо нашого законного права.—И. Вітраченко: На кого нам надіятись. О. Саліковський: Про вибори у нове земство. Сільське господарство та кооперація.—Ф. Зайко-Зайки: Про ґрунти. Д. М. С.: Що робити, коли скотина подавиться.—Д. Колкатим: Як охороняти і рятувати господарство від сапу.—Ів. Прихоженко: Кооперативні нарисы. Хроніка. Дописи. Бібліографія.

„Комашня“—вийшло ч. 37—38. Зміст: На кону всевітньої історії. К. Панченко: Про кооперативну статистику. М. Литвицький: Про наші болячки.—О. Б.—А.: Смілянський кредитовий союз. З інших часописів. Кооперативні новини.

Моріс Метерлін.—Непроханий гість. Переклав М. Антонок. Лесь Горенко—критичн. етюд. В во „Грунт“—Ун. б.—ч. 6. Сторінок 63, 32°. Ціна 80 коп.

Август Стріндберг.—Тільки початок. Переклав С. Триро. Лесь Горенко. Критичн. етюд. В-во „Грунт“—Ун. б. ч. 7. Сторінок 30, 32°. Ціна 40 коп.

Назімійр Тетмайер.—Меланхолія. Переклав М. Лебеденко. В-во „Грунт“—Ун. б.—ч. 8. Стор. 61, 32°. Ціна 80 коп.

Габріель д'Анунціо.—Орсола. В-во „Грунт“—Ун. б. ч. 9. 32°.

Зігфрід Обтфельдер.—Ліс. Переклада Віра Вільшанська. В-во „Грунт“—Ун. б. ч. 10. Сторінок 31, 32°. Ціна 40 коп.

Гуго фон-Гофмансталь.—Жах. Переклала Віра Вільшанська. Лесь Горенко. Критичн. етюд. В-во „Грунт“—Ун. б. ч. 11. Сторінок 32, 32°. Ціна 40 коп.

Вільде-Ліль Адон.—Віра. Перекл. С. Триро. В-во „Грунт“—Ун. б. ч. 12. Стор. 30, 32°. Ціна 40 коп.

Театр і музика.

Українська опера.

Справа української опери стає на кращій шлях завдяки тій увазі, з якою поставилося відомство мистецтва і національної культури до наших національно-культурних справ. Принципіально рішено, що київський городський театр буде взято в дову сренду і заведено особливу дирекцію в оперних справах. Ми звикли, що росіяне на Україні зустрічають тюканням кожну нашу культурну інституцію, і відкриття державних університетів в Києві й Кам'янці наразились або на холодну байдужість цієї преси, або ж і на опльовування од наймих пер. Одначе мусимо зазначити один голуб в справі української опери, котрий не висловився принципіально проти неї, а поробив деякі уваги і висловив сумніви. Але коли люде стають на принципіально коректну позицію, то критика самої справи заслуговує уважного відношення. Маю на думці замітку в ч. 39 „Новостей Дня“ про державну оперу. Автор каже:

„Съ чисто музыкальной точки зрѣнія къ этому факту нельзя было бы отнестись иначе, какъ безразлично, ибо интересы музыки отнюдь не пострадаютъ отъ того, будутъ ли „Паяцы“ или „Африканка“ поставлены въ переводѣ на русскій или украинскій

По Україні

— Московське сміття. В Кобрині (коло Берестя) поміщик Ган явно ширить агітацію проти української школи Священник м. Кобриня одмовився оголосити в церкві після служби Божої про відкриття української школи — Знездбання шкіл. Школи на Підляшю та Холмищині і Волині перебувають у тяжкому матеріальному становищі. Держава дає тільки платню вчителям, а на ремонт шкіл, на сторож, паливо, світло і т. ин. — нема ніяких фондів.

— На відбудову зруйнованих господарств. Володимир-Волинська земська управа просить м-во внутрішніх справ позичити 500,000 карбованців на одбудову зруйнованих господарств.

— Організація молоді. Шкільна молодь українських гадяцьких шкіл організувала „Гурток Гадяцької укр. шк. молоді“, який побільшується новими членами. Гурток дбає про освіту своїх членів, а також допомагає їм грішми з каси, яку недавно одкрито з щомісячних членських внесків гуртян. Крім цього ця організація влаштує театральні вистави. Гарно було б, як би місцеве громадянство допомогло українській молоді в її культурній роботі.

— Сільсько-господарські курси. В гадяцькому повіті одкриваються незабаром сільсько-господарські курси. В першу чергу на курсах будуть викладати про пасічництво й садівництво.

— На школи. М-во освіти асигнувало бердичівській земській управі 63,794 карбованців на одкриття нових шкіл у повіті.

— Рахівнячі курси. Уманський кооперативний союз улаштував в с. Соколиці двотижневі рахівнячі (шото водні) курси по споживчій кооперації.

— Удалити „Просвіту“. На дверях Херсонського т-ва „Просвіта“ наліплений такий напис: „По указу Державної України 31 августа 1918 г. суд постановил: Удалити Просвіту из настоящего помещенія—какое отведено под квартиру Помощника Херсонскаго Повитоваго Старости“.

— Делегація од біженців. Волинська губ. рада вислала до Києва окрему делегацію од б. біженців, яка має клопотатись перед урядом про допомогу на одбудову зруйнованих осель біженців Волині.

— З'їзд зем. нас дрібного кредиту. Між 15 і 20 падолістом ц. р. одбудеться в Харькові всеукраїнський з'їзд кас дрібного кредиту.

— Бран санітарної долі моги. В Штримській волості, Харьківського пов. через еспанку вмирає денно по кільканадцять чоловік. Санітарної допомоги нема.

— Самогонія. В гадяцькому повіті видано наказ: „Коли буде найдено завод для виробу самогонки, то виновний йде під суд, а на село, чи хутір, де завод найдено—буде накладено контрибуція в 20,000 карбованців.“

— Вистава 20 жовтня ц. р. в с. Женишківцях (на Поділлі), артистично-мистецьким гуртком т-ва „Просвіта“ виставлено було драму Тогобочного „Борці за мрію“ Збір був повний. Не зважаючи на гарне виконання аматорами своїх ролей, для невідомої публіки п'єса показалась нудною і незрозумілою.

Чистий прибуток з вистави „Просвіта“ призначила на придбання підручників для бідних учнів місцевих початкової і вищепочаткової шкіл.

язык. Въ особенности ничего не может возразить русская оперная сцена, "выпунившаяся" из итальянской. Но есть въ этомъ вопросѣ и другая сторона, которую нельзя не учесть. Поскольку безболѣзненъ окажется процессъ перехода? Украинская сцена не имѣетъ пѣвцовъ: ихъ слѣдуетъ создать. Мы не знаемъ, легко ли это. Далѣе—либретто. Русское либретто, начавшее во многихъ отношеніяхъ неудачнѣе Розеновскимъ къ "Жизни за Царя", по прошествіи свыше полу-вѣка, дало истинно художественные образцы, напримѣръ Бѣльскаго; либретто къ "Китежу", "Золотому Пѣтушку"; имѣютъ уже самодовлѣющее художественное значеніе. Русское либретто создало свой стиль. Но для этого понадобился длительный періодъ, въ теченіе котораго композиторамъ пришлось сочинять порой на словесную галimatію, а публикѣ слушать "Вампуку".

З приводу першої уваги хочу зазначити, що українська опера має спільні корені з російською оперою. Досить назвати світові ймення С. Крушельницької, А. Діаура, Менчинської, потім П. Цесевича і далі цілий ряд видатних артистів, відомих в Росії, але мало відомих, як українців. Вони складуть окрасу української опери, а інші прийдуть. Ніяка опера не може жити основним кадром своїх артистів, і мусить вона приймати гостей, гастролерів. Тут треба з усею силою підкреслити, що коли Шаляпин і Собінов можуть співати в Мілані, то зможуть виступати і в Києві, коли зійдуться в ціні з дирекцією, — адже принципіального питання про виступи російських і всяких інших артистів на українській сцені нема, нема принаймні для нас, українців. Хіба що Шаляпин захоче в партію кадетів, але й кадетів за гроші служили і служать українській державі, коли не совсім чепурно, — байдуже: артист на сцені не знає політики. Для гастролерів мова не обов'язкова, окрім того єсть інтернаціональні артистичні есперанто—італійська мова.

З либреті справа стоїть поважніше. Про це я писав ще літом, попереджаючи, яка це має бути колосальна і колосальної відповідальності праця. Але коротко: літературні сили у нас єсть, значить єсть змога їх використувати для оперного лібрето.

Ан. Василько.

Державна опера.

Сприва з державною оперою вивчається.

Остаточко виявилось, що опера відкритися з початком нового театрального сезону. На чолі опери, яко директор стоятьте М. К. Садовський.

Оперний будинок нікому з приватних антрепренерів здаватися не буде і переходить в аренду до держави.

Зараз М. К. Садовський вже роздає відомим письменникам перекладачі опери на українську мову. В перекладах будуть брати участь: П. Старицька-Черняхівська, Олесь, Черкасенко і др. Що до складу опери, то М. К. Садовський зараз веде переговори з найвидатнішими оперними силами. Сам М. К. Садовський сподівається, що державна опера в Києві буде одною з найкращих опер світа.

Вільний театр.

Цими днями прибули з Полтавської "Провісти" представники до головного управління мистецтва та національної культури з проханням удержавити трупу "Вільного театру", яка зараз грає в Полтавському міському театрі і користується великим художнім та матеріальним успіхом. В складі трупи є відомі Києву актори по виступах в бумшуму національному театрі, а також по трупі М. К. Садовського: п.п. Поляська, Петляшенко, Горненко, Островський, Вальков, Косміна та інші. Режисерами є Ніковський та Петляшенко на побутовий репертуар і на європейський — п. Островський.

С. Стадник.

Артистка трупи М. К. Садовського С. Стадник, яка зараз перебуває у Львові, виступає там в місцевому українському театрі.

Молодий театр.

Режисат помешкання театру йде з великим напруженням. Є надія капітальні роботи закінчити на суботу. Зараз провадяться перестійка підлоги залі і фойє.

Можливо що з середі—четверга розпочинється пролаж квитків, на виставі, початок котрих сподівається 5-7 листопаду.

Лист до редакції.

Шановний добродію п. редакторе!

В № 199 газети "Кіевск. Мысль" подано відомости про те, ніби представник міністерства народнього здоровія й опікування не з'являється на засіданні міжвідомственої комісії по евакуації з м. Києва урядових та

громадських установ через те, що оповістки про час засідань комісії надсилаються складені російською мовою.

Відомости ці суперечать дійсному стану справ, а тому прошу не відмовити умістити оце спростовання.

Питання про мову до цієї справи притягнене цілком безвідставно і ці звістки одержали газетою, очевидно з недовгих джерел.

Дійсно, секретарь комісії Ратьков Рожнов звернувся до департаменту загальних справ на російській мові з проханням надіслати до комісії деякі відомости. До зібрання останніх було приступлено і, по одержанні їх, вони були своєчасно надіслані.

Але мною було разом з тим запропоновано загальній канцелярії міністерства повідомити п. секретаря, що згідно з циркуляром державного секретаря державною мовою є мова українська, і що тому в зносинах з міністерством йому належить також вживати мови української, бо доки згаданий циркуляр державного секретаря не скасований, я мусу ним керуватися і не повинен приймати до нього, як представника урядової інституції, паперів писаних мовою недержавною.

Що ж до справжніх причин відсутности представника міністерства на засіданнях комісії, то вони зовсім іншого характеру, а саме: телефонograms про перше засідання, призначене на 18 вересня, передана була до міністерства лише 20 вересня; оповістка про друге засідання була одержана о годні 4 того дня, на 3 годни якого було призначено засідання; на третій оповістка про третє засідання 9 жовтня, хоча і була надіслана ніякого про те прохання голови комісії, своєчасно, але це засідання було призначено на той самий день і час, коли відбувалось також і засідання ради міністрів, в якому я повинен був робити доклад і тому зрубитися на засідання міжвідомственої комісії не мав змоги. Більш запрошен на засідання комісії не одержувалось, а тому незалежно від того, якою мовою пишуться оповістки, про час засідань я не міг знати, а через те і не міг бути на них присутнім.

Зі сказаного знові очевидно, оскільки звістка газети "Кіевская Мысль" являється тенденційною, почерпнутою з якихось паламутних джерел.

В. о. директора департаменту загальних справ міністерства народнього здоровія й опікування М. Галаган.

Повідомлення.

Рада українського правничого товариства повідомляє, що 31 го цього жовтня о 7 годні вечора відбуються загальні збори, В. Підвальна 2, пом. 6. (З'їзд).

Порядок денний: 1) Обрання нових членів: Шемеліна, Курilenка, Матейка, Шавинського, Мирного і Тихомірова.

2) Доклад почесного члена С. П. Шелухина: Вересневий закон про арешти.

3) Квартирний закон.

4) Візуці справи.

5) Всеукраїнський паспінницький з'їзд. Програма з'їзду: а) Паспінницька організація.

б) Дрібнорайонні паспінницькі товариства.

в) Районні об'єднання паспінницьких товариств.

г) Закінчення паспінницького кооперативного будівництва у всеукраїнським паспінницьким союзі.

П. Правове становище паспінництва на Україні.

а) Визначення стану прав і обов'язків паспінника.

б) Увага основ прав і обов'язків паспінника.

По всіх справах з'їзду звертайтеся в бюро з'їзду Києв, Стрільська 2, від 10 го до 1 г. дня.

Для членів з'їзду по змозі буде дано помешкання в вагонах II класу на вокзалі. 10 та 11 листопаду на вільському вокзалі буде однією відділ бюро, куди й треба звертатися за справками.

На увагу заборонити. Всіх старшин, підстаршин і козаків українців, які служили в 2-му пішому запорожському полку і вибули через різні причини, крім дезертирства й ульвійських діювильновою, заклинаю в 2-й піший запорожський полк.

Полк стоїть за кордоном, саванна Семеліна, Стародубського повіту на Чорнявщині.

Полковник 2-го пішого запорожського полку, полковник Болбоцький.

200 карб. Мета товариства: збут продукції вироблення садівництва і огородництва, постачання садівників і огородників необхідних інструментів і апарату для огородини і саду, постачання насіння, упаковочного приладдя та інші. Правління приступило до праці і організує продаж продукції безпосередньо споживачу через кооперативи і домові комітети. Тимчасова адреса правління—Львівська 14—6, кв. 28, Сібирякко (особливо од 3—5 год. вечора).

Голова батьківського комітету 1-ї Укр. гімназії ім. Т. Шевченка радий повідомити шановне громадянство, а також батьків та учнів, що 28 жовтня розпочалося навчання в цій гімназії в ранішню чергу в реконструйованому по наказу п. гетьмана будинкові Покровського жіночого монастиря. Перед навчанням помешкання само по собі чисте, поміте і дати профдезінфекцію. Таким чином тяжкі мітарства на протязі місяців, що до помешкання для цієї гімназії, скінчилися.

Денісенко. Економично-адміністративний інститут. У середу, 30 го жовтня, лекції будуть викладатися на В. Васильківській 14, пом. центрального кооперативного комітету (3-й поверх) від 6 год. вечора.

Респіє лекції на середу: 1. Українська мова.—Проф. Тимченко.

2. Історія громадського руху на Україні.—Д-р Данцов або проф. О. Грушевський.

3. Економична географія України.—Пр. С. Остапенко.

В найближчі дні, поки знайдеться відповідне помешкання загально-освітній предмету і предмету кооперативного відділу будуть викладатися на В. Васильківській 14, пом. центрального кооперативного комітету, а лекції по фінансовому відділу і зовнішньої політики відбуватимуться в помешканні українського г-ва економістів, В. Васильківська 25, п. 13.

Духовний концерт. Сьогодні 30 жовтня о 8 з половиною год. вечора в євангелічній лютеранській церкві (Літеранська вул. 23), відбується духовний концерт. Приймають участь: Альберт Кранц, Марія Рудакова, М. В. Тойман-Штохіна, Віра Василькова, Н. В. Скомороховський.

Батьківський комітет 2-ї української гімназії. У середу 30 жовтня, в 7 год. веч. на В. Підвальній 86, відбується чергове засідання батьківського комітету. Бажає присутність всіх членів комітету.

Український Червоний Хрест. Чергова нарада організаційного комітету українського г-ва Червоного Хреста, яка мала відбутися у середу 30 жовтня ц. р.—переноситься на слідуючу середу, 6 листопада.

Голова комітету вільного відділу українського Червоного Хреста просить членів комітету прийти на чергову нараду, котра призначена на четверг 31 жовтня ц. р. о 7 годні вечора в п. українського клубу (Пушківська 1).

Комітет допомоги дітям жертв війни, революції і біженцям при українському Червоному Хресті прохає членів комітету і осіб, котрі бажать допомогти в цій справі, прийти на нараду в середу 30 жовтня ц. р. о 6 год. вечора в п. головної управи україн. Червоного Хреста—В. Підвальна, 36.

Редактор Антоні Шавинський.

Оповідістки.

Д-р Колодійцев ліч. офіціє Курilenка, Матейка, Шавинського, Мирного і Тихомірова.

Д-р Черняк, спец. водолікарня для кокого роду колових джерел, Вел. Житомирська 18, 9—11 та 5—7.

Друкарщина.

Шукаю посаду касира або приватника нація в київгар. Листови. В. Кудрявська № 35 п. 3. А. М. 2—01146—1

Для Бюро "ПРАЦІ" при Українській "Батьківщині" потрібні козакі до охорони лібережних залізниць в Києві. Платня—130 карб. в місяць на всьому готуємо.

Звертатися Прорізна 19, 3 поверх.

В своїй кооперативів тараш.

е вільні 2 посади ревізорів-консультатів споживачої кооперативу на платню 450 карб. на місяць. Побудки і сумські на счас союзу. Вимагається терпеливий і практичний стаж. Адрес Тараща на Київщині. 3—01143—1

Т-во "ЧАС" у Києві. Володимирська, 42. Телеф. 23-17.

Має на продажу всі українські книги Вийшли з друку шпакатні каталоги, на пересилку яких треба надіслати марок ва один карбованець. 10—1307—1

Міністерству закордонних справ потрібні перекладчики, які добре знають мови: німецьку, французьку або англійську. Заяви з докладним сирісципом чітає подавати не пізніш 6 листопаду до Загального Департаменту (Гершенівська 7, вхід з Біл. бульв.), при якому в спеціальній ком. сім канцелярії мають витримати відповідний іспит. Більш докладні відомости можна отримати в канцелярії юридичного відділу щодня від 12 до 1 год. дня. 3—1306—1

Об'ява

7 листопада 1918 р. в 12 годні дня по міському часу в Управлінні Слободської залізничі конжуренції на поста члена оручі переводних через посередню залізничні пакети. Подробіції й умовни можна одержати особисто від 10 го годни дня щоденно, крім празників голюми (Харків, матерьяльна служба будинку Слободської залізничі). 3—1304—1

Кооператив "Народня Торголя" відділи взуття й емаль. посуду (В. Володимирська 48). Одержано ду картоплю. Ціна на складі (В. Кудрявська 44)—10 карб. пуд. Можна організувати гуртову доставку. 1—01144

Підручники

для початкових шілі

Антонович.—Закон Божий (з малюв.) вступні бесіди, Старий і Новий Завіт молитви—ціна 1 карб. 25 к.

Басараб.—Задачки до початкового курсу арифметики ч. 1 (замішчується дробами) з рисунками—ціна 3 карб. 50 коп.

С. Русова.—Початкова географія з ілюстраціями—ціна 4 карб.

Головнич.—Православний словничок—ціна 1 карб. 50 коп.

Гайков.—Вайки—ціна 1 карб. 75 к.

Замовляти в київгарі Т-ва "Друнарь", Київ Хрещатик 50.

При замовленню завадки—половина вартости замовлених книжок. 2—1305—1

Загальний Зборами

1-го Українського г-ва торгівлі шкряними товарами від 20-о жовтня с. р. року ухвалено змінити назву Т-ва так:

1-ше Українське Кооперативне г-во виробництва шкрянних товарів "УКАРТ"

Прийом членів провадиться в правлінні г-ва—Прорізна № 7 й 8, в монторі Українськ Клубу від 4 до 8 веч.—Пушківська 1 і в Українській київгарі—Фундулівська 19. 1909

Курси

Навчання на шкрянних машинах в першокласній школі, учать писати на машині, шити, кроїти. Навчання за переписку, ведеться також і на Українській мові. Зголосуватись можна щоденно окрім неділі від 9 до 8 год.

Ф. Флейшман і А. Киржнер В. Володимирська 41 магаз. "Видро" —1195—

Помешкання пайові

прод. в будинку № 3-а по Іринівській вул. Огляд і справ. пом. 7. 4—7 веч. 10—01092—9

ДО ВІДОМА ВІСЬКИХ ПОКИННИХ ДО ВІСЬКА ЧЛЕНІВ ВІСЬКОВОГО Г-ВА "БАТЬКІВЩИНА"

Рада г-ва "Батьківщина" звиває всіх старшин та підстаршин—членів г-ва перед якою до військового начальника обов'язково зголоситись до Інформаційного Бюро в канцелярії г-ва Прорізна 19, 3-й поверх від 9 до 3-х годни. 2—1303—2

Нова книга в-тва "СЯЙВО"

ДЕВ'ЯТЬ ПОЕМ МИХАЙЛО СЕМЕНКО ціна 10 гривень

Продається в усіх книгарнях та кіосках залізничі. Головний склад: "Гуртова номера Т-ва "ЧАС", Володимирська 42.

В Київі з цього року заснован державний драматичний театр, головна мета котрого в зрештах української, європейської масштабу, і європейської драматичної літератури давати дійсно художні виправи і там приєднати до шляху найсвідоміших європейських театрів. В черзі своїх завдань театр бере на себе і шкільне виховання, як для свого власного життя, так і взагалі для українських театральних підприємств нового шляху, що необхідно мусить під впливом дійсного методу вартости, молодих акторів і акторів європейського складу.

З приводу цього державний драматичний театр в першого ж року свого життя заснував інститут співробітників і в цьому році повинен прийняти 10 жінок і 20 чоловіків, для прийому котрих і призначає комітети на п'ятнадцяте цього листопаду цього року в будинку театру по Меринговській вулиці № 8, після котрих будуть прийняті найбільш здатні для шкільного виховання. Іспит має бути в читанні віршей і прози по вибору учнів. Умови прийому слідуючі: обов'язкова праця в масових сценах біжучого репертуару, через що праця на всіх репетиціях вище-звначені сцен; обов'язкова праця в школі і студії театру, котрі будуть засновані в театрі в грудні по закінченні сценарної роботи по збудуванню першого репертуару. Курс школи театру памічатися троякічний. Не гадуючи на те що безплатна школа вже більш менш широше користуватися, театр буде по можному прийнятому співробітнику давати зарплатню невелику допомогу в розмірі ста карбованців в місяць на видатки зв'язані з роботою в театрі.

Отголосуючи все вищезазначене, дирекція театру прохає всіх осіб, що бажать траматит іспит, зробити заву о цьому в контору держ. драм. театру, де і буде указан в залежности від кількости іспитуючих день і час іспити. 2—1301—2

Сьогодні БІГІ. Початок о 11 г. 30 х. дня.

Видавничя Спілка "КНИГОЗВІРНЯ"

Реданція й Контора Бесарабка 2 телеф. 24-01. Книгарня, Хрещатик 28. Книгарня і Кошара Конона Хрещатик 28. ПАСАНІ, Країна 23.

Кошара й Книгарня має великий вибір різних книжок та підручників. До відомо губернських, повітових народних управ, учительських спілок "Провісін, кооперативних установ, видавничих г-ва, Шкільних Педагогічних Рад і всього світового українського громадянства.

Зважачи на смуглий стан нашого ринку й великі клопоти, яких прихотіється зазнавати кожну, лабуваччи тих, чи великі книжок чи підручників, видавничя Спілка "КНИГОЗВІРНЯ", неросилучу одну тільки культурно-просвітну мету пішла на зустріч всім одержавши заміцні об'єктиві.

Абонент Спілки не тільки ульвійється від ріжких турбот і клопотів по закупу великих потрібних йому книжок, а ще й має таку праву і привилію:

1) Замовлення його виконуються по-за чергою і без завадки, при чому йому яко абоненту, дається що завшиш знижка.

2) Замовляючи книжки власного видання Спілки абонент, одержуючи книжки за пересилку їх не платить, позаяк пересилку книжок власного видання своїм абонентам Спілка втримує на свій кош.

3) Замовляючи книжки чужого видання, тоб-то які не було книжки і надіславчи при замовленню всі гроші, по верстоті їх, запероді абонент, одержуючи книжки, на пересилку їх не платить, козаяк в таких випадках своїм абонентам Спілка пересилка книжки за свій кош.

4) Купуючи книжки, в комодах і київгарних Спілки, абонент користується знижкою не менш як 10% на книжки чужого видання і не менш як 30% на книжки власного видання, навіть тоді, коли набуває одну книжку вартістю менш і карб.

5) Набуває виключче право на книжки, які мають в продажу в обмеженій кількості, позаяк такі книжки будуть продаватись і висилатись тільки абонентам.

6) Замовляючи або купуючи улюблені Спілкою книжки, абоненту криється право для того книжки, надіславши право виплачувати гроші на проміжні цілю гроші, при чому при замовленню, чи купівлі книжок, зноситься тільки половина вартости їх, а решта виплачується в призначені строки.

7) Одержуючи книжки до читання в книгозбірнях Спілки за половину плати для встановлення для сторонніх.

8) Без жодної доплати до передплатної ціни передплатувати чероз посеред київго Спілки всі українські часописи, які виходять на Україні і по-за її межами про чому Спілка гарятує справу зислуду їх.

9) Дурно одержувати від Спілки повідомлення, про всі нові книжки, які виходять в світ.

10) Дурно одержувати відповіді на всі запитання, що до київгарського діла. Абонентом Спілки може бути кожна особа чи інституція. Ціна абонента 100 карбованців, які зноситься на одні з біжучих рахунків Спілки, або надіславшись до монтори Спілки. Негаймо по одержанні грошей, коштора Спілки зносилась абоненту абонентомого квитка, на якому зазначені всі зобов'язання Спілки перед абонентом. Абонент Спілки нічим не позуває себе зв'язаним і в який час може одержати од послуг Спілки, при чому гроші (100 карб. вони повертаються).

Зписувачись в часло абонентів, абонент повинен надіслати до монтори Спілки такі відомости: а) ім'я, по батькові й прізвище (чи назву інституції), б) своє місце чи соціальне становище, в) точну адресу поштовою, г) адресу телеграфу і найближчу станицю залізничі.

Замовляючи книжки, абонент повинен посылатись на № абонентомого квитка, а самостійно в книгозбірні, крім того ще й вказати: протягом скількох днів чи в як час виплачувати вартість її, а купуючи книжки в комодах і київгарях Спілки, чи одержуючи їх до читання в книгозбірнях Спілки прод'являти його.

Завдання

по уповноваженню Видавничої Спілки "КНИГОЗВІРНЯ": Директор-репорандник Я. САМОНИЧКО. Секретарь И. БАГАТІВНА

Друк акц. г-ва . Петро Барський у Києві Хрещатик № 40